

Kmečka trgovina

Živina

Cene so ostale nespremenjene. Na zadnjih sej-
mih je bil položaj v živinski trgovini sledeč: V
Mariboru so se prodajali debeli voli 4.60—5.75 din,
poldebili 3.50—4.60, plemenaki 5.75—6 din, bikli
za klanje 3.75—5 din, klavne krave debele 4.50
do 5.25 din, plemenske 3.50—4.50, klobasariče
2.75—3.50, molzne 3.75—5, breje 3.50—4.50 din,
mlada živina 4.60—6 din, teleta 5.50—7.50 din. —
V Kranju so bili voli prve vrste 6.25 din, druge
vrste 5.50, tretje vrste 5 din, telice prve vrste
6 din, druge vrste 5, tretje vrste 5 din, krave prve
vrste 4.50 din, druge vrste 4, tretje vrste 3.50
din, teleta prve vrste 7.50, druge vrste 7 din. —
V Ptujju so bili voli od 4.60—5.50 din, krave 2.50
do 4.90 din, bikli 3.50—4.50 din, junci 3.80—4.10,
telice 4—5 din, teleta 6.50—7 din. — V Ljubljani
so prodajali vole od 3.75—5.75 din, krave od 2.25
do 5.25 din, teleta 7—8 din. — V Šmarjah pri
Jelšah so bili voli prve vrste 5—6 din, druge vrste
4—5, tretje vrste 3—4 din, telice prve vrste 5—6
din, druge vrste 4.50—5 din, tretje vrste 3—4 din,
krave prve vrste 4—5 din, druge vrste 3—4 din,
tretje vrste 2.50—3 din, teleta prve vrste 5—6,
druge vrste 4—5 din. — V Pilšanuju so bili voli
druge vrste 5.50 din, tretje 4 din, telice druge
vrste 5.25, tretje 4 din, krave druge vrste 4 din,
tretje 3 din, junci 3—4.50 din. — V Razkrižju
so bile cene: bikli 4—4.50 din, krave 3—4 din,
telice 4—5 din. — Lemberg je dosegel sledeče
cene: voli prve vrste 5.50 din, druge 4.50 in tretje
3.50 din, telice prve vrste 5 din, druge 4 din,
tretje vrste 3 din, krave prve vrste 4 din, druge
2.50 din, tretje vrste 2.50 din, teleta prve vrste
6 din in druge vrste 5 din. — Zagorje ob Savi:
voli 4.50—5.50 din, krave za pleme 6 din, za
meso 3.50—5 din, telice za pleme 6 din, za meso
4.50—5 din.

Svinje

Tudi v trgovini s svinjami je položaj nespre-
menjen. Povpraševanje je še vedno zelo živo. Na
mariborskem trgu so bili mladi prašiči 5—6
tednov stari po 85—120 din, 7—9 tednov po 120
do 140 din, 3—4 mesece po 150—210 din, 5—7
mesecev po 300—390 din, 8—10 mesecev 420 do
490 din, eno leto stari 710—820 din; 1 kg žive
teže 6.50—7.75 din, 1 kg mrtve teže 8.50—11.25
din. — V šmarnskem okraju so špeharji po 9 do
10 din, pršutarji 8—9 din za 1 kg; na Gorenjskem
je cena svinj sledeča: špeharji 10.50, pršutarji
8 din za 1 kg. V Ljubljani so se prodajali 6—12
tednov stari pujski po 120 do 200 din komad, v
Ptujju pa pršutarji 7.50—8 din, plemenske svinje
7.50—8.25 din 1 kg, prasici od 6 do 12 tednov
po 90—150 din za glavo.

Konji

Na ptujskem sejmu so se prodajali konji od
900 do 5000 din komad, žrebeta od 1000 do 2000
din; v Ljubljani so bili konji po 400 do 3500 din
komad.

Sirove kože, volna, med

Goveje sirove kože se prodajajo po 10—14 din,
teleče 12—16 din, svinjske 6—8 din za 1 kg. —
Ovčja volna je nekoliko padla v ceni. Neoprana
volna se prodaja sedaj po 15—18 din, oprana pa
po 20—30 din. — Čisti čebelni med ima sedaj
ceno 20—24 din za 1 kg.

Žitni trg

Tržna cena žita zanima našega kmeta bolj
informativno, da je o žitnem trgu poučen, ker
imajo pri nas sploh malokje žita toliko, da lahko
presežek prodajajo, če so ga pa imeli, so ga pa
že davno prodali. Zadnjič smo že poročali o
brezvestni špekulaciji, ki je nastala v Vojvodini
s pšenico. Vlada je špekulantom, ki bi bili radi
kar čez noč zaslužili 70 milijonov dinarjev, ener-
gično stopila na prste. Kupci so popolnoma iz-
ginili s trga in zaradi tega je začela cena pšeni-
ce zopet močno padati. Sedaj zahtevajo za
100 kg pšenice v Vojvodini samo še 225 din, pred
tednom dni pa še 250 din. Vendar kupci čakajo
še na nadaljni padec, ki bo neizbežen, ker se
tudi letos obeta dobra žetev. Posevki kažejo zelo
dobro. Tudi moka je že padla ter se zahteva za-
njo 360 din. Prav tako je nazadovala v ceni
tudi koruza, ki se prodaja sedaj na veliko po
116 do 118 din.

Naša domača in svetovna trgovina

Objavljen je pregled naše zunanje trgovine v
meseču aprilu, iz katerega je razvidno, da smo
bili tudi v aprilu pasivni, kakor že v februarju
in marcu. Lansko leto so bili ti trije meseci vi-
soko aktivni. Vzrok nazadovanja našega izvoza
je v nizkih cenah nekaterih naših važnih proiz-
vodov, pa tudi v manjši količini. Tako je padel
izvoz stavbnega lesa, živine, svinj, dvignil pa se
je samo izvoz koruze. V prvih štirih mesecih le-
tošnjega leta je naša trgovska bilanca pasivna
za 174,3 milijone din, lani pa je bila aktivna za
334,6 milijonov dinarjev. Isti pojav pa opazimo
povsod drugod po svetu. Obseg svetovne trgovine
se je v letošnjih štirih mesecih v primeri z lan-
skim znatno zmanjšal. Svetovna konjunktura to-
rej popušča, v večini industrijskih držav sta pro-
dukcija industrijskih predmetov in zaposlenost
delavstva znatno nazadovani, kar ima zopet kot
posledico nazadovanje izvoza, pešanje domače
trgovine in konzuma in s tem padanje narodnega
dohodka. Predvsem pa so začele padati cene siro-

vin in gospodarski položaj držav, ki so bile od-
visne od prodaje sirovin, se bo poslabšal. Tudi za
poljedelske države se bližajo zopet slabši časi.

Vino

Stanje vinogradov je razmeroma dobro. Na-
stavek je lep, mladje je že veliko, dasi je v pri-
meri z lanskim letom v rasti precej zaostalo,
kar pa ne bo imelo kvarnih posledic. Seveda se
sedaj še ničesar ne da sklepati na trgatve, saj je
oktober še daleč in gorice so v tem času izlo-
žene vsem mogočim boleznim in nesrečam. Zalo-
ge se hitro manjšajo, vinska trgovina je sedaj
zelo živahna. Povišal se je pač konzum vina v
naših krajih, in sicer za 20% v primeri z lanskim
letom. V Slovenskih goricah se prodaja sedaj na-
vadno namizno vino po 6.75 do 7 din, boljše sor-
te pa od 8 din naprej. V bizeljskem in dolenskem
vinorodnem okolišu so cene približno za 1 din
nižje kakor v Slov. goricah. — Letos se tudi
Dalmatinci kar naprej hvalijo z odlično vinsko
trgovino. V Šibeniku, ki je središče vinske trgo-
vine za severno Dalmacijo, so cene sedaj že 40%
višje kakor so bile v začetku leta. Črno vino se
prodaja od kleti po 4—4.50 din, belo pa je po
4.50—5 in tudi po 6 din liter. Tako dragega vina
v Dalmaciji že kdove kdaj ni bilo.

Razgovori z našimi naročniki

Vprašanja in odgovori

Manjkajoči prvi sklep na desnem kazalcu in
državna služba. Jožef D. Službo policijskega
stražnika in orožnika ne boste mogli dobiti s to
hibo, čeprav ste pri pehoti kaplar. Pri financar-
jih pa bi jo utegnili dobiti.

Upnik noče priznati zaščite in pokazati zapiskov.
K. A. P. Leta 1929 ste si izposodili neko
vso to denarja proti 10% obrestim. Kar ste od-
plačevali, je upnik zapisoval na polo pri dožnem
pismu. Sedaj Vas terja še za 1600 din, Vi pa
pravit, da znaša dolžni ostanek precej manj,
zahtevate, da Vam upnik pokaže zapiske ter
prizna zaščito (ali znižanje), upnik pa zapiskov
baje nima več in Vam zaščite noče priznati. —
Če ste bili ob času najetja posojila in 26. septem-
bra 1936 kmet, Vam zaščita pritiče (razen, če
niste morda v boljšem gnotnem položaju nego
upnik, kar pa mora upnik uveljavljati in doka-
zati) in Vam v varstvo Vaših pravic ni treba
zaenkrat ničesar ukreniti. Če bi Vas upnik to-
žil, ugovarjajte, da ste zaščiten in da Vam upnik
še ni izročil obračuna in nove zadolžnice. Ko bo-
ste delali obračun, Vam od 24. novembra 1933
naprej do 26. septembra 1936 ni treba priznati
več nego enodstotne obresti. Obresti od obresti
bi bili dolžni plačati (in sicer le za čas do 23. no-
vembra 1933), če ste izrecno prevzeli to ob-
vezo, sicer pa ne. — V eventuelni pravdi Vaše
stališče ne bo slabše, čeprav nimate zapiskov;
nasprotno bo sumljivo, ako jih upnik ne bo pred-
ložil — seve, v kolikor Vam bodo verjeli, da je
upnik zapiske res napravil.

Na meji oškodovani ne more plačati stroškov
sodnega omejitvenja. K. P. v Sp. D. V letih 1928
in 1936 je meja posekal ob meji več dreves, o
katerih trdite, da so stala na Vašem svetu. Če-
prav je občinska komisija ugotovila, da kaže
mapa po Vašem, se z mejašem niste mogli po-
ravhati, ker si on lasti dotični svet. Prav je bilo,
da ste prosili, naj sodišče uredi mejo. Ker ste
posestnik in bi Vam najbrž pravica revnih ne
bila priznana, boste pač morali kje dobiti ome-
njenih 300 din za komisijske stroške, kajti brez
sodelovanja sodišča ne boste mogli priti do za-
ščite svojih pravic, ko je mejaš tako trdovraten.
Če pa Vam uspe dobiti ubožno spričevalo, po-
kusite vložiti na zapisnik pri sodišču tožbo (s
pravico revnih) na plačilo odškodnine za v letu
1936 podrti drevesa.

Služba pri železnici. A. Čuček in J. Dobnik.
Imata ljudskošolsko izobrazbo, vojaščino sta od-
služila in bi rada dobila službo pri železnici. —
Vložiti bi bilo prošnjo na generalno ravnanje-
stvo državnih železnic v Beogradu. Dokumentov
zaenkrat ni treba priložiti, marveč le navajajte,
da, odnosno v kolikor izpolnjujete pogoje za spre-
jem v državno službo (kateri so ti pogoji, ste na
tem mestu lahko že večkrat čitali); morda pri-
ložite zaenkrat le prepis dokumentov, ako jih
že imate. Prosite, naj Vašo prošnjo obdrže v evi-
denci, dokler se kako primerno mesto ne izprazni.
Najbrž boste sprejeti sprva le kot delavec;
ako boste pokazali primerno pridnost, sposob-
nost in inteligenco, Vas bodo pozneje postavili

na primernejša, boljša mesta. Do stalne name-
stitve bo pa dolgo trajalo (najbrž kakih deset
let).

Sosed prepoveduje imeti čebele. Star naročnik,
že 20 let imate na svojem svetu čebelnjak, ki je
oddaljen 80 cm od meje in 2 m od sosedove njive.
Sedaj Vam je sosed prepovedal imeti tam čebele.
— Zakon ne določa, kako daleč mora stati če-
beljak od meje. Sosed se najbrž opira na do-
ločbo § 364 obč. drž. zakona, ki dopušča prepo-
vedati sosedu, da posredno vpliva od svojega zem-
ljišča na način, ki presega po krajevnih razme-
rah običajno mero in bistveno krati v kraju na-
vadno rabo zemljišča. Ne glede na to, da bo so-
sed, ako ste res že 20 let imeli čebelnjak na istem
mestu, najbrž težko dokazal, da gre za bistveno
kratenje rabe njive, poudarjamo, da je med prav-
niki sporno, ali letanje čebel sploh spada k vpliv-
vom, katere ima v mislih § 364 obč. drž. zakona.
Vsekakor ni dvoma, da z ozirom na določbo § 383
in 384 obč. drž. zakona, izdane v interesu čebe-
larstva, ni omejena pravica, imeti čebele na last-
nem zemljišču in se v postavitvi panjev v bližini
tujih zemljišč ne more zavzeti prekoračenja prav-
nih predpisov. Morda se s sosedom pogovorita do
jeseni.

Nezakonski oče odsvoji svojo imovino in ne
plačuje alimentacije. A. Franko. Sin posestnika
je priznal nezakonsko očetovstvo in bil obsojen
na plačilo 75 kron mesečne alimentacije svojemu
otroku. Plačal je le 2000 kron, potem pa nič več.
Oče nezakonskega očeta je slednjemu testamen-
tarično zapustil posestvo, a nezakonski oče je
posestvo odstopil svoji materi. Vprašate, kaj naj
ukrenete v varstvo pravic nezakonskega otroka,
ki je radi slaboumnosti potreben oskrbe v zavodu.
— Po obč. drž. zakonu dolžnost skrbeti za
nezakonskega otroka žal ne prehaja od nezakon-
skega očeta na njegove sorodnike. Radi tega ma-
tere in brata nezakonskega očeta ne morete ter-
jati na plačilo alimentacije. Lahko bi bili, odnos-
no je bila celo Vaša dolžnost kot varuha, da
spodbijate pravni posel, s katerim je nezakon-
ski oče podedoval posestvo, odnosno svoje pravice
odstopil svoji materi ter tako ostal brez
imovine. Ker je pa za tako spodbijanje predpi-
san najdaljši rok desetih let, ste ga žal že zamu-
dili in ne morete sedaj ničesar več ukreniti —
razen z dobrega.

Brezobrestno posojilo za popravilo hiše. M. La-
hornik. Ni nam znano, kje bi mogli dobiti brez-
obrestno posojilo v navedeni nameni. Objubljajo
ga sicer razne zadrage, a zahtevajo, da pristopi-
te najprej kot članica in potem morate čakati,
da pridete na vrsto; kdaj bo to, je pa precej
negotovo.

Tožba na povračilo oskrbnih stroškov za tujo
hčerko. Ista. Če sta oskrbovali tujega otroka,
Vam mora stroške predvsem povrniti dotični, ki
Vam jih je obljubil. Podrejeno sta dolžna take
stroške povrniti starša. Če sta starša brez sred-
stev ali neznanega bivališča in tudi starih star-
šev ni možno iztožiti, je dolžna za otroka skrbeti
pristojna občina, ki pa se bo upravičeno
branila za nazaj plačevati, če je vnaprej niste
opozorili, odnosno jo pozvali, naj sama poskrbi
za otroka.

Ugodnosti »sobožnega listca« (podeljeno pravice revnih). Fanika M. S. pripoznavo pravice revnih v pravi dobite začasnoprostitelje od plačevanja taksi in drugih državnih pristojbin, potnih stroškov, priclin in izvedenih. Če boste izboževali dedščino preko 12.000 din, imate pravico zahtevati, da se vam postavi odvetnik, ki naj se začasnoprost pravda za Vas brezplačno. Plačati bi ga pa namreč morali, če dobite pozneje možnost, plačati zastopanje. Takša možnost se smatra običajno že za podano, če v pravi zmagate in toženec kaj plača iz naslova izboževane terjatve ali stroškov.

Plačilo dolga z vinom in trošarina. Zadrugar. Dolžnik Vam je plačal dolg s tem, da Vam je dal polovnjak vina. Vprašate, kdo je dolžan plačati trošarino v takem primeru in ali ste morda prost trošarine. — Vseeno je, ali Vam je dolžnik kot producent vina vino prodal, ali pa je z njim plačal svoj dolg. Trošarino je plačati v obeh primerih enako. Tudi ako zamenjate poljske pridelke za vino, ostane obveza glede plačila trošarine leta. Pri količinah do 50 litrov mora trošarino plačati in za njo jamči prodajalec (producent), pri večjih količinah pa kupec ali prejemnik.

Hranilnica še vedno izplačuje le po 100 din. L. Sušnik. Pritožujete se, da Vam Vaša hranilnica še vedno izplačuje le po 100 din, Vi bi pa nujno rabili 2000 din in vprašate, kaj naj storite, ko se hranilnica izgovarja, da nima denarja. — Vaša hranilnica je občinska in pod zaščito. Zato je zaenkrat ne morete prisiliti, da bi Vam izplačala več, nego predvideva izplačilni načrt. Upajmo, da bo kmalu postala likvidnejša.

Služba jetniškega paznika. J. Gobec. Zanimajo Vas pogoji za pridobitev službe jetniškega paznika, to je paznika v jetnišnicah okrožnih sodišč. Te paznike je ločiti od kazniških paznikov, ki služijo v kaznišnicah, katere nastavlja minister pravde, prošnje pa je vlagati na g. upravnika goske kaznišnice v Mariboru. Prošilec ne sme biti starejši nego 30 let. Jetniške paznike pa nastavlja predsedništvo apelacijskega sodišča v Ljubljani po potrebi brez kakih posebnih razpisov. Prošnja je nasloviti na navedeno predsedništvo ter ji predložiti sledeče listine: državljansko izkaznico; rojstni list; spričevalo državnega zdravstva, da je prosilec telesno in duševno zdrav; navstveno spričevalo; šolsko spričevalo; potrdilo (vojaško izkaznico), da je prosilec odslužil po dovršenem 21. letu starosti obvezni rok v stalnem kadru, razen, če je po zakonu o ustroju vojske in mornarice kot edini hranilec ne-sposobnih zadrugarjev ali začasnoprost, oprostjen službe v stalnem kadru; če je zavezan plačevati vojniko, mora predložiti potrdilo, da je vojniko plačal ali da plačilu ni zavezan, ker nima dohodkov; uradno potrdilo pristojnega sodišča, da prosilec ni pod skrbstvom ali v konkurzu, da ni nad njim podaljšana očetovska oblast in da ni

bil s sodno sodbo obsojen na izgubo častnih pravic; samski list ali potrdilo, da je prosilec vdovec brez otrok ali da je sodno ločen od žene brez otrok; pismeno izjavo prosilca, poverjeno od sodišča, da se obvezuje služiti v pazniški službi najmanj tri leta.

Zapuščena občinska cesta — zopetni prevzem po občini. A. Dolenc. Na bivši občinski cesti že nad 40 let raste trava, ki jo kose mejaši, cesto porabljajo le bližnji posestniki za spravljane pridelkov in sami popravljajo most. Vprašate, ali se cesta še smatra za občinsko, odnosno ali jo občina lahko zopet prevzame. — Na občinski cesti zasebnik lahko pridobi lastninsko pravico, ako jo skozi 40 let izvršuje javno, brez prošnje in sile. V predmetnem primeru priposestevanje ni povsem sigurno, ko bližnji posestniki še vedno cesto uporabljajo. Pa čeprav bi kdo priposestvoval lastnino, mu občina dotični svet lahko zopet odvzame v svrhu zopetne otvoritve občinske ceste, eventuelno proti plačilu odškodnine. Tega se pa najbrž ni bati, ako se res v bližini nahaja druga občinska cesta.

Cenitev škode za posekane jablane. Martin V. Ni točnih predpisov, kako se naj cenijo škodo radi posekanih jablan. Vpoštevati je, da stane mlado drevo kakih 10 din, da čez kaka tri leta prične roditi, da rodi približno 15 do 20 let, in sicer povprečno 30 do 50 kg jabolk letno. V eventuelni pravi bi najbrž cenilci vzeli neko povprečje med tem, kaj bi jablana še nesla do starosti 20 let, in med tem, koliko boste zgubili dotlej, ko bi novo vsajena začela roditi. Odškodnina je seve odvisna tudi od vrste jablan.

Vožnja po občinskem svetu poleg potoka. M. Bečarič. Več posestnikov ima njive poleg potoka. Ta potok se je dolgo časa uporabljal deloma kot občinska cesta. Ker so pa ljudje sčasoma izkopali preveč gramoza iz potoka, se ne more več po njem voziti. Nekaj časa ste vozili ob potoku ter mejaše prosili za dovoljenje. Ko ste pa zvedeli, da je svet ob potoku po mapi občinska last, ste začeli voziti brez dovoljenja, a Vam sedaj eden izmed mejašev to brani. Mejaši so namreč svet ob potoku zasadili s sadnim drevjem ter ga že dolga leta hasnujejo. Vprašate, ali Vam smejo mejaši braniti vožnjo po občinskem svetu in ali se da lastnina občinskega sveta tudi priposestvovati. — S 40 letno javno uporabo občinskega sveta brez prošnje se lahko priposestvuje tudi občinski svet. V predmetnem primeru Vam svetujemo, da izprosite pri občini, da prisili mejaše, da dovolijo vožnjo po svetu ob potoku, ker je po mapi občinska last, ne da bi morali vozniki za to prositi. Ako občina ne bo hotela primerno nastopiti zoper mejaše, se lahko pritožite na okr. glavarstvo. Ako se bodo mejaši branili ali se sklicevali na priposestevanje, bo občina lahko uvedla postopek za otvoritev občinske poti ob potoku ter mejašem priposestvovani svet zopet odvzela.

je opazil, da se ti ljudje navadno vdajajo brezdelju, sede pred svojimi kočurami in kade. — Ko je stalo sonce že visoko, se je pojavil na vitkem minaretu možiček, napravil z rokami trobilo in zapel: »Allah-il-Allah.«

Čevljar je mahoma pustil svoje delo, razgrnil po tleh umazano preprogo, pokleknil in se začel klanjati in mrmrati čudne molitvice. Matjažek ga je z zanimanjem opazoval. Komaj je zadrževal smeh. Turek ga je jezno pogledal, nekaj zaklel in molil naprej.

Ko se je zvečer Matjažek spravljajal spat, je ob svojem pogradu še pokleknil, sklenil roke in molil, kakor ga je učila mamica. Prosil je Boga, naj mu pošlje pomoč v to tujo deželo, da se bo mogel vrniti.

(Dalje prihodnjije)

Našim malčkom

Matjažek

Junaškega Slovenca povest v slikah

Prišla sta v neko hribovsko mesto. Stari Turek, ki ga je kupil, je bil čevljar. Iz usnja in pisanih trakov je izdeloval opanke. In te obrti je hotel naučiti tudi

21

Matjažka. Moral je sedeti v kotu in ga opazovati. Mimo delavnice so hodili ljudje, toda kakor mu ni bilo dovoljeno gledati na ulico.

Kljub grožnjam in udarcem se je od časa do časa vendarle ozrl čez ulico in se začudil, če je opazil kako zakrito žensko ali oboroženega postopača. Na prvi pogled

Trije poklici

Neki gospod je šel v majhnem mestu k brivcu. Pomočnik ga je tako nerodno bril, da ga je z britvijo močno ranil in je komaj ustavil kri, slednjič mu je pa prilepil velik kos obliza na lice. Seveda se je pomočnik po vsem tem zelo začudil, ko mu je dal gospod precej denarja za napitnino.

»Je že v redu,« je nato dejal gospod in prijel za kljuko. »Veste, že svoj živ dan me ni nihče bril, ki bi bil v eni osebi brivec, mesar in tapetnik...«

Skrivalnica

Kje je »sobarica«?